

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 741/2026

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Ratatie 11, 01301 Vantaa
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Käsittelijä(t)

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

ALAKITKAN PALISKUNTA, 0186409-7

Hakemus

28.01.2026, sähköpostitse

Alakitkan paliskunta on hakenut Metsähallitukselta luonnonsuojelulain 51 §:n mukaista poikkeamislupaa Oulangan kansallispuiston Kuusamon puoleisille alueille yhden ilveksen poistamiseen. Hakemus perustuu Suomen riistakeskuksen 28.1.2026 myöntämään poikkeuslupa (2026-1-000-40041-6), jonka myöntämisperuste on metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohta: porotaloudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäiseminen. Kuusamon kaupungin alueella sijaitseva osa Oulangan kansallispuistosta (liite 1) sisältyy edellä mainitun Suomen riistakeskuksen myöntämän poikkeuslupan mukaiseen lupa-alueeseen.

Päätös

Lupaa ei myönnetä.

Päätös tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Päätös tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupapäätöksen perustelut

Päätöksen perustelut on esitetty liitteessä 2.

Sovelletut säännökset

Laki eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (634/1956) 21 b § 1 ja 6 mom
Laki eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille annetun lain muuttamisesta (521/2023) 21 b § 1 ja 6 mom
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 7 §, 44 §, 51 § 1 mom 3 k
Luonnonsuojelulaki (71/1923) 1 § 2 mom
Metsästyslaki (615/1993) 41 a §
Laki Metsähallituksesta (234/2016) 5, 21.1 ja 24.1 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024) 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Luvan hinta on 50,00 euroa.

Hinnasta ei suoriteta arvonlisäveroa.

Maksu maksetaan viitenumeroa käyttäen erikseen lähetettävässä laskussa ilmoitetulle pankkitilille.

Maksu erääntyy maksettavaksi 30 päivän kuluttua allekirjoituspäivästä. Maksun viivästyessä maksamattomalle erälle peritään korkolain (633/82) 4 §:n mukainen viivästyskorko eräpäivästä lukien. Viivästyskoron lisäksi peritään perinnästä aiheutuvat kulut perimisalkkioineen.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

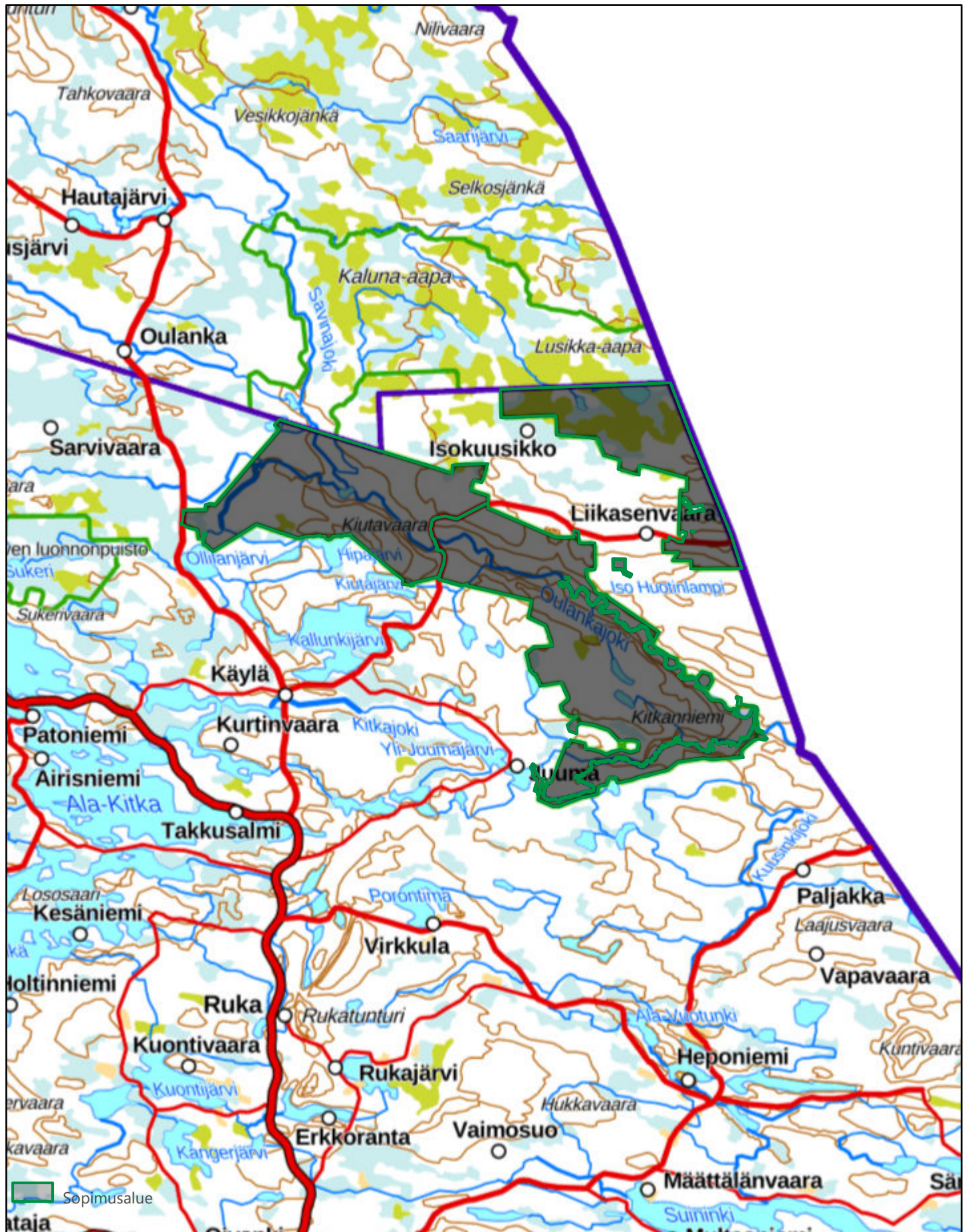
- Liite 1. Kartta hakemusalueesta (Oulangan kansallispuisto, Kuusamo)
- Liite 2. Päätöksen perustelut
- Liite 3. Valitusosoitus hallinto-oikeuteen

Tiedoksi:

- Kuusamon kaupunki (kirjaamo@kuusamo.fi)
- Lupa- ja valvontavirasto (kirjaamo@lvv.fi)
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry (pohjois-pohjanmaa@sll.fi)
- Kuusamon Luonnonystävät ry
- Suomen riistakeskus (kirjaamo@riista.fi)

Liite 1. Kartta hakemusalueesta (Oulangan kansallispuisto, Kuusamo)

Poikkeamislupa 132352

Liite 2. Päätöksen perustelut*Lainsäädännöllinen tausta*

Valtion vanhoja luonnonsuojelualueita koskevat perustamissäädökset on annettu vanhan luonnonsuojelulain (71/1923) nojalla. Oulangan kansallispuisto on perustettu lailla eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (634/1956) ja sitä on laajennettu lailla eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981) ja lailla Oulangan kansallispuiston laajentamisesta (115/1989). Kansallispuiston perustamislakia on muutettu muutossäädöksellä (521/2023), jolla laki on osittain päivitetty vastaamaan luonnonsuojelulain (9/2023) mukaisia tavoitteita. Perustamislain 21 b §:n mukaan kansallispuistosta on voimassa, mitä luonnonsuojelulain (9/2023) 49 §:ssä säädetään kielletyistä toiminnoista sekä 50 ja 51 §:ssä rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista. Lisäksi perustamislain 21 b §:n mukaisesti luonnonsuojelulain 51 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun riistaeläinlajien yksilön poistamiseen on oikeus kansallispuistossa toimivan paliskunnan osakkailla ja luvan saajan tähän tarkoitukseen erikseen nimeämällä henkilöillä näiden kotikunnasta riippumatta.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 51 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kansallispuistosta voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa.

Oulangan kansallispuiston perustamissäädösten mukaisesti ilveksen metsästys kansallispuistossa ei ole sallittua, joten ilveksen vahinkoperusteinen pyynti kansallispuistossa edellyttää Suomen riistakeskuksen myöntämän metsästyslain mukaisen poikkeusluvan lisäksi Metsähallituksen myöntämän luonnonsuojelulain 51 §:n mukaisen poikkeamisluvan.

Poikkeamisluvan myöntämisen yleiset perusteet

Metsästyslain mukaisesti Suomen riistakeskus tekee arvion merkittävän taloudellisen vahingon vaatimuksen täyttymisestä. Tässä tapauksessa Suomen riistakeskus on arvioinut, että metsästyslain 41 a §:n mukaiset poikkeusluvan edellytykset ovat täyttyneet, ja on myöntänyt poikkeusluvan yhden ilveksen pyyntiin porotaloudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi. Oulangan kansallispuisto sijaitsee Suomen riistakeskuksen myöntämän poikkeusluvan mukaisella lupa-alueella. Kansallispuiston haltijana Metsähallitus on arvioinut erikseen sitä, miten vahingot ovat sijoittuneet suhteessa kansallispuistoon ja sitä kautta edelleen kansallispuiston merkitystä taloudellisen vahingon uhkaa aiheuttavan ilveksen poistamiseen.

Oulangan kansallispuiston perustamislain mukaisesti Metsähallitus voi myöntää luvan vahinkoa aiheuttavan riistaeläimen poistamiseen kansallispuistosta, mikäli se ei

vaaranna kansallispuiston perustamistarkoitusta. Oulangan kansallispuisto on perustettu vanhan luonnonsuojelulain (71/1923) nojalla, jonka 1 §:n 2 momentin mukaan valtiolle kuuluvasta alueesta voidaan muodostaa erityinen suojelualue (kansallispuisto) luonnonkauniin tai muuten luontonsa puolesta huomattavan paikan säilyttämiseksi vastaisuutta varten sellaisenaan taikka jonkin eläin- tai kasvilajin rauhoittamiseksi. Luonnonsuojelulain (9/2023) 44 §:n 2 momentin mukaan alueella on oltava merkitystä yleisenä luonnonnähtävyytenä tai luonnontuntemuksen lisäämisen tai yleisen luonnonharrastuksen kannalta. Hallituksen esityksen eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 76/2022) säädöskohtaisten perusteluiden mukaan kansallispuistojen perustamisella pyritään paitsi luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, myös tarjoamaan kansalaisille mahdollisuuksia luonnonkauneudesta nauttimiseen ja muidenkin luonnonelämysten kokemiseen.

Luonnonsuojelulakia koskevan hallituksen esityksen (HE 76/2022) säännöskohtaisten perustelujen mukaan luonnonsuojelulain 51 §:n 1 momentin 3 kohta sallii tietyin edellytyksin riistaeläinlajien yksilöiden poistamisen alueelta myös luonnonsuojelualueen ulkopuolisista tarpeista johtuen, ja lainkohta tulee sovellettavaksi mm. suurpetojen porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen rajoittamisessa. Edelleen hallituksen esityksen 51 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että 51 §:n mukaisia poikkeamislupia myönnettäessä lupa voidaan liittää ehtoja, jotka voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia tai toimia, joita hakijan olisi noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi. Lisäksi säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että lupaehdoilla voitaisiin ohjata ja rajata luvanvaraista toimintaa niin, että voitaisiin varmistua, että toiminnasta ei aiheudu haittaa luonnonsuojelualueen perustamistarkoitukselle eikä suojeltaville luontoarvoille.

Metsähallituksen myöntämät luonnonsuojelulain 51 §:n mukaiset poikkeamislupapäätökset perustuvat aina tapauskohtaiseen harkintaan ja ovat nimenomaisesti poikkeuksia luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksiin. Metsähallitus myös soveltaa luonnonsuojelulainsäädännöllisessä päätöksenteossään luonnonsuojelulain 7 §:n mukaista varovaisuusperiaatetta. Edelleen Metsähallitus tulkitsee luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä myönnettävän poikkeuksen edellytyksiä suppeasti ja huomioiden myös poikkeamisluvan myöntämiseen liittyvän välttämättömyysedellytyksen.

Lupaharkinta

Oulangan kansallispuiston Kuusamon puoleiset osat sisältyvät laajempaan alueeseen, johon Suomen riistakeskuksen myöntämä metsästyslain mukainen poikkeuslupa kohdistuu. Luvan hakija on perustellut luvan tarvetta siten, että kansallispuisto sijaitsee riistakeskuksen poikkeuslupa-alueen keskellä, vieden suuren osan lupa-alueesta. Hakija toteaa vahinkoja tapahtuneen kansallispuiston välittömässä lähiympäristössä sekä kansallispuistossa. Hakija katsoo, että tehokkaan pyynnin kannalta koko lupa-alueen tulee olla käytettävissä, jotta vahinkoja aiheuttava yksilö saadaan poistettua.

Suomen riistakeskukselta saatujen tietojen mukaan riistakeskuksen poikkeuslupa-alueelta on aikavälillä 1.1. – 28.1.2026 löydetty kolme ilveksen tappamaa poroa (6.1., 13.1. ja 25.1.). Mainitut vahingot ovat tapahtuneet useiden kilometrien etäisyydellä Oulangan kansallispuistosta. Tätä ennen, aikavälillä 1.1. – 31.12.2025, poikkeuslupa-alueelta on löydetty kuusi ilveksen tappamaa poroa, joista yksi kansallispuistosta läheltä sen rajaa, yksi kansallispuiston läheisyydestä ja loput neljä selvästi etäämpänä kansallispuistosta. Suomen riistakeskus myönsi alueelle metsästyslain mukaisen poikkeusluvan yhden ilveksen pyyntiin ajalle 23.12.2025 – 22.1.2026. Kyseisen luvan voimassa ollessa Oulangan kansallispuistoon ei haettu luonnonsuojelulain 51 §:n mukaista poikkeamislupaa.

Metsähallitus myönsi 20.11.2025 Oulangan kansallispuistoon poikkeamisluvan yhden ilveksen poistamiseen (131717, 20.11.-12.12.2025), mikä perustui vahinkoihin, joita oli edeltävien n. kahden kuukauden aikana tapahtunut etenkin kansallispuistossa ja sen välittömässä läheisyydessä (yhteensä 14 vahinkoa). Kyseisessä tapauksessa Metsähallitus katsoi, että pyynnin salliminen myös kansallispuiston alueella oli perusteltua porotauloudelle aiheutuvien merkittävien lisävahinkojen ehkäisemiseksi. Luvan käytöstä saadun raportin mukaan sitä käytettiin kansallispuiston alueella yhtenä päivänä (12.12.2025). Luvan voimassaolon aikana ilvestä ei saatu pyydettyä.

Suomen riistakeskukselta saatujen tietojen mukaan viimeaikaiset ilveksen aiheuttamat vahingot ovat keskittyneet selvästi kauemmas kansallispuiston alueesta. Tätä poikkeamislupapäätöstä koskevassa harkinnassaan Metsähallitus on arvioinut, että välttämättömyysedellytys pyynnin sallimiseen kansallispuistossa ei ilveksen aiheuttamien vahinkojen sijoittumisen perusteella tässä tapauksessa täyty. Metsähallitus katsoo, että luonnonsuojelulain 51 §:n mukaiseen poikkeamiseen kansallispuiston rauhoitus säännöksistä ei näin ollen ole edellytyksiä.

VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21.1 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta

- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, faksina, sähköpostilla tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: <https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen.html>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Isokatu 4, 3. krs, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin (vaihde): 029 56 42800

Telekopio: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.